

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת איתן גינזבורג

פ/6028/25

הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות שנאה, התשפ"ה–2025

הגדרות

1. בחוק זה –

"אזור" – כהגדרתו בסעיף 378 לחוק הביטוח ;

"בן משפחה", של הנפגע – בן זוגו, הורו או ילדו ;

"חוק הביטוח" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹ ;

"חוק הנכים" – חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט–1959² ;

"חוק משפחות חיילים" – חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"י–1950³ ;

"המוסד" – כמשמעותו בחוק הביטוח ;

"נכות" – איבוד הכושר לבצע פעולה רגילה, בין גופנית ובין שכלית, או היחלשותו של כושר זה, שבאו לנפגע כתוצאה של אחת מאלה שארעה עקב פגיעת שנאה –

(1) מחלה ;

(2) החמרת מחלה ;

(3) חבלה ;

"נפגע" – מי שנפגע פגיעת שנאה והוא אחד מאלה –

(1) תושב ישראל, בין שנפגע בישראל ובין מחוצה לה ;

(2) אזרח ישראלי, שנפגע בישראל או באזור ;

(3) אזרח ישראלי, שנפגע מחוץ לישראל או לאזור, בטרם חלפה שנה מהמועד שבו חדל להיות תושב ישראל ;

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

² ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

³ ס"ח התשי"י, עמ' 162.

(4) מי שנכנס לישראל על פי אשרה או רישיון שניתנו לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952⁴, לרבות מי שנכנס לישראל והוא פטור מהצורך באשרה או ברישיון לפי סעיף 17(א) לחוק האמור, או מי שנכנס לישראל לפי אחד הצווים של שר הפנים מכוח סעיף 17 לחוק האמור שפורטו בתקנות לפי חוק זה – והכל אם הפגיעה הייתה בישראל או בשטח אחר שקבע שר הביטחון בצו לעניין זה לגבי כל סוגי הנכנסים לישראל או לגבי חלק מהם;

"נשק" – כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955⁵;

"פגיעת שנאה" –

(1) פגיעה ממעשה אלימות שמטרתו העיקרית פגיעה באדם בשל שנאה לקבוצה דתית, מוצא עדתי, נטייה מינית, זהות מגדרית או השקפה פוליטית;

(2) פגיעה בשגגה מידי אדם עקב פעולת שנאה, או פגיעה בשגגה בנסיבות שהיה בהן מקום לחשש סביר כי תבוצע פעולת שנאה כאמור;

"תגמול" – לרבות כל טובת הנאה הניתנת לאדם שחל עליו חוק הנכים;

"תושב ישראלי" – תושב ישראל, לרבות תושב ישראל באזור כהגדרתו בסעיף 378 לחוק הביטוח;

"השר" – שר הרווחה והביטחון החברתי.

2. חזקת פגיעת שנאה . נפגע אדם בנסיבות שיש בהן יסוד סביר להניח שנפגע פגיעת שנאה, יראו את הפגיעה כפגיעת שנאה אם לא הוכח אחרת.

3. ריפוי, החלמה ושיקום . הוראות סימן ג' לפרק ה' לחוק הביטוח והתקנות לפיהן יחולו לגבי נפגע, בשינויים המחויבים ובכפוף לאמור בסעיף 10.

4. תגמול לנפגע . נפגע שכתוצאה מפגיעת שנאה נגרמה לו נכות ודרגת נכותו נקבעה כאמור בסעיף 5, יהיה זכאי לתגמול והוראות סעיפים 4 עד 5, 6 עד 7, 8, 16, 18(ד) ו-ה), 20א, 22, 35, 35ב, 25ג, 36ב, 37, 39א, 40, 42, 43(א3) ו-4(א) לחוק הנכים יחולו עליו, בשינויים המחויבים.

5. קביעת דרגת נכות . (א) תנאי לקביעת דרגת נכותו של נפגע לפי סעיף זה הוא אישור כי פגיעה שארעה לנפגע היא פגיעת שנאה כאמור בסעיף 10.

⁴ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

⁵ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

- (ב) רופא או ועדה רפואית שנתמנו לעניין סעיף 118 לחוק הביטוח יקבעו את דרגת הנכות לפי המבחנים והכללים שהותקנו על פי סעיף 10(ב) לחוק הנכים, בתיאומים ובשינויים שקבע השר בתקנות.
- (ג) הרואה עצמו נפגע בהחלטה של רופא או של ועדה רפואית רשאי לערור עליה לפני הוועדה הרפואית לעררים לפי סעיף 122 לחוק הביטוח.
- (ד) ההסדרים לקביעת דרגת נכות כאמור בסעיפים 103, 104, 119, 120 ו-124 לחוק הביטוח וכן תנאי הגשת ערר כאמור בסעיף 122 ותנאי הגשת ערעור כאמור בסעיף 123 לחוק הביטוח, והתקנות לפי סעיפים אלה, יחולו בשינויים המחויבים על קביעת דרגת נכות לפי חוק זה.
- תגמול והטבות לבני משפחה 6. גרמה פגיעת שנאה למותו של הנפגע, יהיו בני המשפחה זכאים לתגמול והוראות סעיפים 7, 8, 8א, 8ב, 8ג, 9, 10, 10א, 10ג, 11, 12, 13א, 13ב, 13ג, 14א, 14ב, 15, 17, 18, 21ב, 24, 25ב, 29, 29א, 29ג, 29ד, 29ה, 32, 32א ו-33א לחוק משפחות חיילים יחולו עליהם, בשינויים המחויבים.
- התקנת תקנות 7. השר רשאי להתקין תקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, בכל העניינים הנובעים מהוראות סעיפים 3 עד 6.
- מינוי משרת 8. (א) השר לביטחון פנים, בהתייעצות עם השר, ימנה רשות מאשרת שבסמכותה לאשר כי פגיעה שאירעה היא פגיעת שנאה (להלן – הרשות); הודעה על מענה של הרשות תפורסם ברשומות.
- (ב) הרשות תיתן את החלטתה תוך שלושה חדשים מהיום שהתביעה הגיעה לידיה, אלא אם החליטה להאריך את התקופה מטעמים מיוחדים שירשמו.
- ערר 9. (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת הרשות רשאי לערור עליה לפני ועדת עררים האמורה בסעיף קטן (ב).
- (ב) ועדת העררים תהיה בת חמישה חברים ובראשה שופט שיתמנה על ידי שר המשפטים; שאר חברי הוועדה יתמנו על ידי השר לביטחון פנים בהתייעצות עם השר.
- (ג) שלושה חברי הוועדה, ובהם היושב ראש, יהיו מנין חוקי.
- (ד) הערר יוגש בכתב תוך 60 יום מהיום שבו הגיעה לידיעת העורר ההודעה על החלטת הרשות.
- (ה) אין אחרי החלטת ועדת העררים ולא כלום.
- (ו) הודעה על מען הוועדה תפורסם ברשומות.
- אישור פגיעת שנאה 10. אישורה של הרשות או של ועדת העררים, לפי העניין, כי פגיעה שאירעה היא פגיעת שנאה, הוא תנאי מוקדם לכל תביעה לפי חוק זה בפני המוסד.

11. סמכות בית-דין לעבודה
לביית דין אזורי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969⁶, תהיה הסמכות הייחודית לדון בכל תביעה לתגמול לפי חוק זה ובכל תביעה להחזרת תגמול שניתן בטעות או שלא כדין, הכל בכפוף לאמור בסעיף 10.
12. תגמולים מאוצר המדינה
(א) תגמולים לפי חוק זה יינתנו מאוצר המדינה באמצעות המוסד.
(ב) אוצר המדינה ישפה את המוסד, על פי דרישתו, על כל הוצאה שהוציא למתן התגמול ואת החלק היחסי מההוצאות המנהליות של המוסד הנובע מביצוע חוק זה.
13. עונשין
תובע שמסר הצהרה כוזבת לגבי מידע הדרוש למוסד, לצורך קביעת זכאותו לתגמול, שיעורו או עדכונו או שהעלים מידע כאמור, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁷.
14. ביצוע
השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.
15. תחולה
חוק זה יחול על מי שנפגע בפעולת שנאה החל מיום 1.1.2008.

ד ב ר י ה ס ב ר

בשנים האחרונות אנו עדים למגמה מדאיגה בחברה הישראלית המתבטאת במעשי אלימות כלפי קבוצות שונות בחברה. בבסיסם של אותם גילויי אלימות עומדים מניעים של עוינות ושנאה כלפי קבוצות בשל היותן קבוצות המאגדות בתוכן אנשים החולקים את אותה אמונה דתית, מוצא עדתי, נטייה מינית, זהות מגדרית או השקפה פוליטית, ולא עוינות כלפי אדם פרטי באותן קבוצות. לפיכך, מעשה אלימות כלפי אדם אך ורק בשל השתייכותו לקבוצה מסוימת הוא פשע שנאה מובהק. לרוב, קבוצות אלו, אשר נעשים כלפיהן מעשי אלימות, ראויות להגנה מיוחדת עקב חשש מוגבר לעוינות, לפגיעה או לאלימות כלפי האנשים המשתייכים אליהן.

מוצע להסדיר מתן תגמולים לנפגעים השייכים לקבוצות אשר מועדות לעיתים קרובות לגילויי שנאה כלפיהן באופן הדומה להסדר הקבוע בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970. התגמולים יינתנו מאוצר המדינה באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

הצעות דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת איתן גינזבורג וקבוצת חברי כנסת (פ/23/2145), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת איתן גינזבורג (פ/24/3652) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יוראי להב הרצנו וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/776 ; פ/25/2389) ועל ידי חברת הכנסת מירב כהן (פ/25/1808).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ח בתמוז התשפ"ה (14.07.2025)

⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.